

TRÁI ĐẤT BỀN VỮNG CHO NHÂN LOẠI BỀN VỮNG: PHƯƠNG PHÁP TIẾP CẬN PHẬT GIÁO

Ts. Chandan Kumar^(*)

TÓM TẮT

Cháy rừng và lốc xoáy lớn nhất ở Mỹ, những đợt sóng lạnh buốt giá ở châu Âu, những đám mây gió mùa thông thốc ở dãy núi Himalaya, lốc xoáy dữ dội ở Ấn Độ Dương khiến năm 2018 là năm tồi tệ nhất trong lịch sử nhân loại. Biến đổi khí hậu, sự nóng lên toàn cầu không phải là hư cấu mà là có thật. Dữ liệu khoa học, quan sát và thay đổi mô hình thời tiết cho thấy nhiệt độ Trái đất đang tăng đến mức báo động. Hiệu ứng Nhà kính là nguyên nhân chính của sự nóng lên toàn cầu. Các hoạt động của con người trong năm mươi năm qua là nguyên nhân chính gây ra hiệu ứng Nhà kính.

Chúng ta, công dân của Thế giới toàn cầu hóa là thế hệ đầu tiên và cuối cùng đang phải đối mặt và là người có vai trò quyết định kiểm soát vấn đề lớn nhất của nền văn minh nhân loại, đó là biến đổi khí hậu. Nói là phát triển nhưng chúng ta đang hủy hoại quá khứ của chúng ta và hủy hoại tương lai của chúng ta bằng cách

* Lecture, Đại học Gautam Buddha, New Dehli, Ấn Độ. Người dịch: NS. Hương Nhũ

tiêu thụ tài nguyên thiên nhiên một cách mù quáng, những gì tổ tiên chúng ta bảo tồn cho chúng ta. Nền văn minh của loài người đang trên bờ vực sụp đổ do bầu không khí hậu thay đổi trên hành tinh Trái đất.

Bài viết này tập trung vào giáo lý của Đức Phật về môi trường và sự phát triển bền vững của con người. Sống và không tồn tại, tất cả đều có liên quan với nhau, phụ thuộc vào nhau, đó là lý do tại sao chúng ta cùng tồn tại. Ngày nay, con người tự cho mình là trung tâm, tăng trưởng bao trùm trên cả sự theo đuổi của cải một cách thực dụng và độc quyền.

Bài viết này được chia thành hai phần, phần đầu tiên liên quan đến vấn đề biến đổi khí hậu. Tại sao và làm thế nào Cách mạng công nghiệp và toàn cầu hóa tác động nhiều hơn đến sự biến đổi khí hậu. Con người hủy diệt Trái đất và tương lai của loài người như thế nào.

Trong phần thứ hai nói về những phát hiện về các giải pháp trên con đường Phật dạy về kinh tế và tính bền vững, tức là Phật giáo (Kinh tế Phật giáo). Phật giáo là giải pháp đạo đức cho biến đổi khí hậu, bằng cách giảm thiểu ham muốn, xóa đói giảm nghèo và tối đa hóa sự bền vững cho tất cả mọi người.

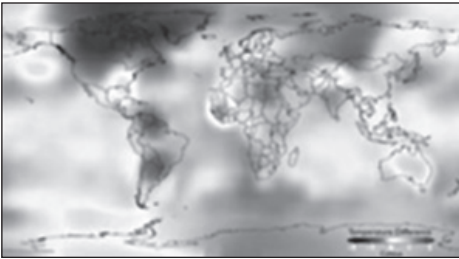
*Bất kể sinh vật nào,
Không có ngoại lệ, yếu hay mạnh,
Dài, to hoặc trung bình,
Hoặc ngắn, cực nhỏ hoặc công kênh.
Cho dù hữu hình hay vô hình,
Và những sinh vật sống xa hay gần,
Sinh vật mới sinh ra và những sinh vật đang tìm cách ra đời,
Cầu cho hết thảy chúng sinh được hạnh phúc!*

Phật giáo tin rằng Cá nhân, môi trường và sinh thái, tất cả đều có mối liên hệ và phụ thuộc lẫn nhau (tâm trí, cơ thể, hệ thực vật và động vật). Phật được sinh ra trong một khu rừng, được giác ngộ dưới gốc cây bồ đề và Niết bàn (Mahaparinirvana) dưới một cặp cây Sa-la. Rừng hay cây là biểu tượng cho nền văn minh của loài người để hiểu tầm quan trọng của thiên nhiên trong Phật giáo và đối với Phật tử. Thế giới đầy phiền muộn, đau đớn cũng là Dukkha, mục tiêu của Phật giáo là đạt được Niết bàn và chấm dứt Dukkha thông qua con đường cao quý tám phương và thúc đẩy lòng từ bi, tình yêu và lòng khoan dung cho mọi sinh vật sống và không sống. Phật dạy Phật luôn luôn coi trọng con đường chứng ngộ. Các tổ chức Vihara hoặc Sangha tuân theo, Patimokkh đặt ra các quy tắc, nghiêm cấm phá hủy thảm thực vật, “Vasāvāsa” hay là đi lại đều bị cấm trong mùa mưa để bảo vệ thảm thực vật mới phát triển. Thảm thực vật được gọi là “Eka indriya jīva” khoa một giác quan (Patimokkha, Vinaya Pitaka Tập 3,155). Các quy tắc Phật giáo Vinaya ban hành để bảo vệ môi trường và cấm giết hại sinh vật, chặt cây hoặc cành cây, đào xới hoặc gây ô nhiễm sông hoặc hồ chứa. Đức Phật dạy về sự hữu ích của thiên nhiên và bảo vệ môi trường là rất quan trọng đối với sinh thái cũng như sự bền vững của nền văn minh nhân loại.

Môi trường là môi trường xung quanh ảnh hưởng đến cuộc sống của chúng ta, ví dụ như không khí, nước, thực vật và động vật v.v. Nói một cách đơn giản, nơi chúng ta sống, làm việc, chúng ta xây dựng môi trường của chính mình, môi trường học thuật, môi trường trí tuệ, môi trường nông nghiệp. Chúng ta xây dựng môi trường lành mạnh của chúng ta bằng nghiệp tốt, nhưng bất kỳ ai cũng có thể phá hủy môi trường bằng nghiệp xấu (Karma (tiếng Phạn), Kamma (Pali) là hành động chính đáng). Một nghiên cứu của nhiều nhà khoa học đã xác nhận rằng, trong một trăm năm qua, con người hủy hoại môi trường một cách đáng kể, do cuộc cách mạng công nghiệp và tiến bộ công nghệ mới dẫn đến việc sản xuất hàng loạt xe cộ thương mại, tiêu thụ một lượng rất lớn năng

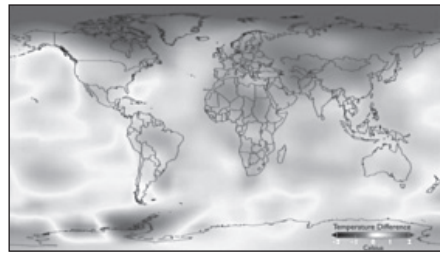
lượng tự nhiên, không thể tái tạo. Xe cộ phát thải một lượng cực lớn carbon dioxide vào khí quyển cũng gây ô nhiễm không khí và ô nhiễm tiếng ồn. Nhiều môi trường hoặc nhiều sinh vật và phi sinh vật tồn tại trong một hệ sinh thái.

Nền văn minh của con người liên kết và phụ thuộc lẫn nhau với môi trường và sinh thái về mặt tình cảm. Nhưng trong một trăm năm qua, sau cuộc cách mạng công nghiệp vĩ đại, nhân danh sự phát triển, chúng ta đã hủy hoại quá khứ và hủy hoại tương lai của chúng ta bằng cách tiêu thụ tài nguyên thiên nhiên một cách mù quáng, những gì tổ tiên chúng ta bảo tồn cho chúng ta. Nền văn minh của loài người đang trên bờ vực sụp đổ do bầu không khí khí hậu thay đổi trên hành tinh Trái đất. Dữ liệu duy trì nhiệt độ thế giới được ghi lại vào năm 1884, giờ hãy nhìn vào hai hình ảnh được cung cấp dưới đây¹.

Ảnh 1

Nhiệt độ trái đất năm 1884
Màu vàng đậm là những nơi ấm
áp hơn

Ảnh 2

Nhiệt độ trái đất năm 2010
Màu vàng sẫm bao phủ toàn bộ
trái đất và chuyển thành màu đỏ

Năm 1992, nỗ lực lớn của Liên Hợp Quốc (LHQ) bắt đầu bằng chủ đề “Hội nghị thượng đỉnh Trái đất” tại Rio de Janeiro, Brazil. Hơn 179 đại diện quốc gia tham gia. Cộng đồng Thế giới lần đầu tiên tuyên bố và ký năm văn bản liên quan đến Phát triển

1. Ảnh 1/2; Dự án Xây dựng Đa dạng sinh học E.O Wilson “Dự án sự sống trên Trái đất” Trang 14.

bền vững như sau: Hội nghị về Môi trường và Phát triển của Liên hợp quốc, (1992), “Các chương và Hiệp định, Liên Hiệp Quốc, New York. (www.un.org)

“Các vấn đề môi trường được xử lý tốt nhất là có sự tham gia của tất cả các công dân liên quan. Ở cấp quốc gia, mỗi cá nhân phải được có quyền truy cập phù hợp vào thông tin liên quan đến môi trường, bao gồm thông tin về các vật liệu độc hại và hoạt động nguy hiểm trong cộng đồng của mình và cơ hội tham gia vào các quá trình đưa ra quyết định. Các quốc gia sẽ tạo điều kiện và khuyến khích sự nhận thức và sự tham gia của công chúng bằng cách công bố thông tin rộng rãi. Cung cấp sự tiếp cận hiệu quả vào các thủ tục tố tụng tư pháp và hành chính, bao gồm sửa chữa và khắc phục”.

Hai mươi lăm năm, sau “Hội nghị thượng đỉnh Trái đất” Rio, giờ đây chúng ta hiểu rằng biến đổi khí hậu, sự nóng lên toàn cầu là mối đe dọa rất nghiêm trọng đối với nền văn minh của loài người. Do lượng khí thải carbon vào khí quyển ngày càng tăng, nhiệt độ Trái đất đang tăng lên đến mức báo động. Trong một trăm năm qua, nhiệt độ Trái đất tăng lên ba độ C. Do nhiệt độ tăng lên các sông băng đang tan chảy dẫn nước biển dâng lên. Người ta nói rằng với tốc độ gia tăng này nhiệt độ Trái đất có thể tăng lên sáu độ C vào năm 2100. Nguy cơ đó có thể dẫn đến sự tuyệt chủng, loài người biến mất khỏi Trái đất. Điều đó cũng được các nhà môi trường và các nhà khoa học chứng minh rằng biến đổi khí hậu không thể dừng lại mà chúng ta chỉ có thể duy trì và giảm thiểu bằng cách thực hiện nhiều bước. Biến đổi khí hậu và sự nóng lên toàn cầu là “Dukkha toàn cầu” của loài người. Dukkha là chịu đau khổ, ở cấp độ cá nhân và biến đổi khí hậu là Dukkha ở cấp độ toàn cầu, mọi cá nhân đều đau khổ.

1. CHỦ NGHĨA MÔI TRƯỜNG PHẬT GIÁO

Chủ nghĩa môi trường Phật giáo là hiện tượng hiện đại, sự giải thích hiện đại của giáo lý nhà Phật về vấn đề môi trường được gọi

là đạo đức Phật giáo hoặc sinh thái sâu sắc. Tình yêu và lòng trắc ẩn đối với mọi thứ, kể cả thực vật và cây cối, bởi vì mọi người đều bị chi phối bởi chu kỳ tái sinh, dưới hình thức sinh vật sống hoặc không sống. Nhiều Jataka (Jataka là 547 câu chuyện kiếp trước của đức Phật) những câu chuyện này đưa ra thông tin kiếp trước của đức Phật ở nhiều hình thức. Các câu chuyện Jataka tập trung vào nghiệp cá nhân dẫn đến chu kỳ tái sinh. Phật luôn nhấn mạnh vào việc tự nhận ra chân lý, chân lý là Niết bàn, trí tuệ. Phật với sinh vật sống;

Apa-dakehi me mettam. mettam. dipa-dakehi me

Catuppadehi me mettam. mettam. bahuppadehi me

Ma-mam. apa-dako him. si ma-mam. him. si dipa-dako

“Hãy để tôi dành tình yêu rộng rãi cho những sinh vật không chân; và cho những sinh vật có hai chân; hãy để tôi dành tình yêu rộng rãi cho những sinh vật có bốn chân; và cho những sinh vật có nhiều chân. Đừng để sinh vật không chân làm hại tôi; Cũng như những sinh vật có hai chân; đừng để sinh vật bốn chân làm hại tôi; cũng như những sinh vật có nhiều chân” (Anguttar Nikaya Tập 3, Câu 72, Dịch giả Richard Morris và E. Hardy (chủ biên). 6 tập, London: PTS, 1885–1910; dịch giả F. L. Woodard và E. M. Hare là Cuốn sách Những câu nói từ tốn. 5 tập, London: PTS, 1932–6.)

Theo một cách tượng trưng, đức Phật biểu thị tình yêu và lòng từ bi đối với những sinh vật không có chân. Hãy để bản thân không được thờ ơ bởi sự thiếu hiểu biết về sinh vật và môi trường sống khác.

Mục đích quan trọng nhất của đạo Phật là “buông bỏ bản ngã” của cá nhân. Mọi ham muốn và vướng mắc với bản thân mình là nguyên nhân sâu xa của sự đau khổ, đó là Dukkha. Sự thờ ơ (Avidhaya) không hiểu biết về “bản ngã” và sự mê đắm với thế giới vật chất là nguyên nhân sâu xa của sự biến đổi khí hậu và sự nóng lên toàn cầu. Sự khao khát tạo ra nhu cầu, nhu cầu là rất cần thiết

cho sự sống còn, nhưng nếu nhu cầu trở nên xa xỉ thì đó chính là Dukkha. Vấn đề về sự thay đổi khí hậu là do ham muốn cá nhân của chúng ta muốn nhiều hơn nữa. Ham muốn nhiều hơn dẫn đến việc sử dụng tài nguyên thiên nhiên một cách mù quáng phục vụ sản xuất quy mô lớn.

Phật giáo là đạo đức môi trường, trong đó không thể đưa đạo đức vào thực tiễn nếu không làm thay đổi hoàn toàn mọi phản ứng của con người đối với tự nhiên và môi trường (Paul Waldau, Phật giáo và Quyền động vật”, Damien Keown (chủ biên) Đạo đức Phật giáo đương đại, Richmond, Surrey: Nhà xuất bản Curzon, 2000, trang 99.)

Phật luôn chú trọng vào kiến thức thực tế.

Nền văn minh nhân loại của chúng ta đang phát triển, ngày nay có nhiều vấn đề mà Thế giới đang phải đối mặt, xóa đói giảm nghèo, mù chữ, thất nghiệp, v.v.

Sẽ không có Eureka để chống lại biến đổi khí hậu. Chúng ta phải làm ở cấp độ cá nhân.

2. CHÚNG TA GÓP PHẦN GÂY BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU: TÁC ĐỘNG TRỰC TIẾP

Vào thời đức Phật có rất nhiều quy tắc được đặt ra trong đời sống Vihara Phật giáo. Chế độ quân chủ Thera đã hướng về Thiên nhiên nhiều vì họ là nhà thơ và con của Thiên nhiên. Họ thể hiện sự pha trộn độc đáo giữa sự trưởng thành về tôn giáo, sự nhút nhát nguyên thủy và sự nhạy cảm về thẩm mỹ. Gắn bó với thiên nhiên là phẩm hạnh của các nhà sư, bởi vì vihara được xây dựng trong rừng, ví dụ *Jetavana Mahavihara*. Đây chỉ là nỗ lực ở cấp độ cá nhân để bảo vệ môi trường.

Ngày nay, phần lớn dân số sử dụng điện thoại di động, chúng ta phải sạc pin mỗi ngày, bây giờ hãy hiểu, ở cấp độ cá nhân, chúng ta đang đóng góp hoặc phá hủy khí hậu của chúng ta như thế nào.

Khi chúng ta viết một tin nhắn SMS trên điện thoại di động “Xin chào”, chúng ta đang hủy hoại khí hậu của chúng ta. Bởi vì phần lớn điện được tạo ra bởi nhiên liệu hóa thạch, thải ra lượng carbon khổng lồ vào khí quyển.

Bầu khí quyển bên ngoài của chúng ta bị kẹt trong khí nhà kính dẫn đến tăng nhiệt độ khí quyển.

Điều đó cũng được gọi là cá nhân “Dấu vết Carbon”. Nếu hai tỷ dân số cầm điện thoại di động viết tin nhắn “Xin chào” tức là hai tỷ dấu vết carbon. Và điều đó phát ra một lượng rất lớn khí nhà kính trong bầu khí quyển Trái đất.

Chất thải thực phẩm của chúng ta phát ra khí metan.

Thế giới hiện nay rất ô nhiễm do lượng “Dấu vết carbon” thải ra dẫn đến thảm họa thiên nhiên và biến đổi khí hậu.

Đó là lý do tại sao, bây giờ chúng ta phải trải qua nhiều kiểu khí hậu trên toàn cầu.

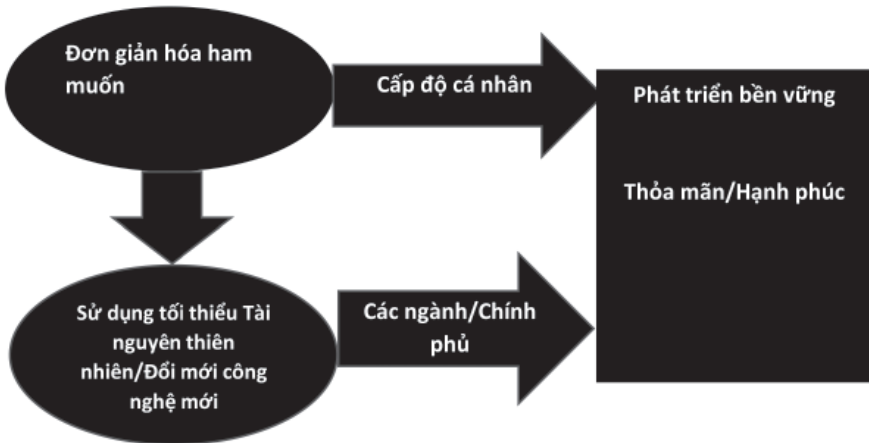
Bằng ví dụ về điện thoại di động, khí thải nhà kính, bây giờ chúng ta hiểu một cá nhân góp phần tăng cường biến đổi khí hậu như thế nào. Đây là một ví dụ về phát thải do công nghệ, khi chúng ta quan sát thật kỹ nhu cầu hiện đại của từng cá nhân, có nhiều thứ khác thải ra khí nhà kính. Điều này theo Phật giáo là đang tạo ra nghiệp xấu. J. Krishnamurti, một nhà bảo vệ môi trường đã nói về bản chất rằng: *“mối quan hệ giữa chúng ta, bạn và tôi, đến mức khủng hoảng đó thì chúng ta sẽ hành động như thế nào? . . . chúng ta phải nhận trách nhiệm đối với hành động của chính mình, nghĩa là chúng ta phải hiểu bản chất của chính mình, chúng ta phải hiểu chính mình”*.

Đó là trách nhiệm của chúng ta, đó là nghiệp của chúng ta đối với, nhà của chúng ta, gia đình, môi trường, sinh thái và hành tinh của chúng ta. Duyên khởi cũng nói rằng luân hồi của sự sống và cái chết có thể loại bỏ, chỉ bằng cách hiểu được nguyên nhân. Điều đó chỉ có thể hiểu được bằng kiến thức.

3. NGHIÊN CỨU VỀ KINH TẾ PHẬT GIÁO

Kinh tế Phật giáo là sự kết hợp của hai từ: Phật giáo và kinh tế, nguyên tắc của đức Phật về kinh tế. Phật giáo là lối sống bền vững, đó là đơn giản hóa ham muốn bản thân. Bây giờ chúng ta hiểu rằng ham muốn của bản thân đang tạo ra trở ngại đối với việc giảm thiểu biến đổi khí hậu và đạt được sự bền vững của loài người. Phật luôn chú trọng đến việc hiểu bản thân, nếu chúng ta muốn thay đổi bản thân, trước tiên chúng ta phải thay đổi nhận thức. Theo giáo lí Duyên khởi của đạo Phật, sự ham muốn của chúng ta về sự xa xỉ vật chất chính là nguyên nhân sâu xa của sự biến đổi khí hậu. Kinh tế Phật giáo đang làm mờ nhạt ranh giới giữa nền kinh tế và sinh thái, vì sự phát triển bền vững và giảm lượng khí thải carbon. Nói cách khác, sự bền vững thông qua việc đơn giản hóa hoặc giảm thiểu ham muốn bản thân để có được sự thỏa mãn tối đa, đó là hạnh phúc. Năm 2001, Bhutan đã áp dụng nguyên tắc đo lường sự tăng trưởng quốc gia không phải bằng Tổng sản phẩm quốc nội mà bằng Tổng hạnh phúc quốc gia.

Ngày nay, thị trường thúc đẩy nền kinh tế tự do, cá nhân được coi là hàng hóa, mỗi người đều thờ ơ về việc tạo ra của cải. Thu nhập, tăng thu nhập có thể mang lại hạnh phúc nhưng trong chốc

lát, tăng thu nhập hoặc tăng thêm của cải dẫn đến vấn đề tinh thần ở cấp độ cá nhân và tiêu thụ tài nguyên thiên nhiên dẫn đến vấn đề lớn hơn ở cấp độ toàn cầu.

Nếu thế giới đang đối mặt với thảm họa biến đổi khí hậu nghiêm trọng, thì sự giàu có được tạo ra một cách mù quáng này sẽ nguy hại như thế nào. Sự hiểu biết này là yếu tố quan trọng chống lại biến đổi khí hậu. Phật giáo hiểu rằng thị trường được định hướng bởi sự thiếu hiểu biết về sự bùng nổ và nền kinh tế bùng nổ trong thế kỷ XX.

4. GIẢI PHÁP

Đơm hoa, kết trái trong vườn trong bếp đem lại cho chúng ta sự thỏa mãn và hạnh phúc trong lòng. Chúng ta gắn bó về mặt cảm xúc với môi trường và hệ sinh thái của chúng ta. Dân số ngày càng tăng cũng đang đe dọa chúng ta vì sự bền vững trên Trái đất là có giới hạn. Phật giáo ngụ ý rằng vai trò của kinh doanh là sản xuất hàng hóa và dịch vụ vì hạnh phúc của cá nhân và xã hội, là nhu cầu cơ bản nhưng cũng đóng vai trò là công cụ để phát triển bền vững trên con đường vượt qua lòng tham của bản thân.

Cạnh tranh cá nhân là nguy hiểm, chúng ta phải phát triển xu hướng hợp tác lẫn nhau, hiểu biết, kinh doanh có thể thúc đẩy phát triển kiến thức, tạo ra công nghệ mới.

Tài nguyên thiên nhiên có hạn. Quan trọng và thiết yếu nhất là nguồn tài nguyên được sử dụng trong sản xuất hàng hóa phải bền vững và có thể tái tạo và thiết lập các ngành công nghiệp bền vững.

Giải pháp chống biến đổi khí hậu và sự nóng lên toàn cầu đang cân bằng giữa nền kinh tế và hệ sinh thái. Tạo mối liên kết với thiên nhiên và vũ trụ là trách nhiệm của chúng ta đối với một Trái đất đầy triển vọng. Hành động đúng đắn là điều quan trọng, hành động đó trở thành hành động quốc tế và vì lợi ích của xã hội

và nhân loại. Nghiệp, hành động bản thân cũng là cảm hứng cho người khác.

Điều đó chỉ thông qua hành động cá nhân:

Cấp độ cá nhân:

Ví dụ về “Dấu vết Carbon” sinh ra từ một cá nhân là để hiểu tỷ lệ phát thải của hàng tỷ người trong một ngày. Giáo lý Phật nói rằng không ai có thể ban Niết bàn cho người khác, chỉ có người có thể đạt được giai đoạn Niết bàn bằng cách tự mình thực hành. Sự hiểu biết của con người về việc hủy hoại khí hậu dẫn đến tác động của sự biến đổi khí hậu chính lànghiệp tốt.

Đức Phật dạy về hành động cá nhân là tự nghiệp (Nghiệp). Ngài nói rằng;

“Này các Tỳ-kheo, ta nói hành động có chủ ý là nghiệp. Có ý định, nghiệp được thực hiện bằng thân, bằng lời nói, bằng suy nghĩ (Anguttar Nikaya, Tập 3, Câu 415).

Ham muốn là nguyên nhân gốc rễ của sự đau khổ, tạo ra mối quan hệ vật chất đối với những thứ không nhất thiết, không cần thiết. Giả sử trong một gia đình bốn người có xe nhỏ và tivi nhỏ điều đó là thoải mái cho tất cả, nhưng vì ham muốn xe lớn và tivi lớn hơn nên các thành viên gia đình phải làm việc chăm chỉ, điều đó dẫn đến việc tiêu thụ thêm nhiên liệu hóa thạch và nhiều điện hơn, dẫn đến phát thải carbon nhiều hơn và cũng đau khổ về tinh thần. Để chống biến đổi khí hậu, nên đơn giản hóa ham muốn, không cần thiết phải sang trọng. Giảm thiểu ham muốn đem lại thỏa mãn và hạnh phúc trong lòng.

Phật giáo là một cách tiếp cận cá nhân để giảm khí Nhà kính ở cấp độ vi mô. Cấp độ vi mô hoặc cá nhân có thể dẫn đến thay đổi câu chuyện hiện tại về vấn đề biến đổi khí hậu.

Hiểu trước (tự hiểu)

Nhường đường cho người khác

*Sử dụng ít hơn**Trải nghiệm nhiều hơn*

Trước tiên, bằng cách hiểu tác động của sự biến đổi khí hậu là rất quan trọng, sau đó giúp người khác hiểu, như vậy sẽ tạo ra một phản ứng dây chuyền về sự hiểu biết, loại bỏ sự thiếu hiểu biết. Tất cả chúng ta đều liên kết với nhau và phụ thuộc lẫn nhau, trong một trăm năm qua, chúng ta sử dụng tài nguyên thiên nhiên một cách mù quáng bây giờ đến lượt chúng ta quay trở lại, bảo vệ và giữ gìn môi trường của chúng ta.

5. KẾT LUẬN

Năm 2030 rất quan trọng đối với nền văn minh nhân loại, người ta nói rằng nhiệt độ Trái đất sẽ tăng đến mức báo động vào năm 2030, gây ra vấn đề sinh thái và môi trường sâu sắc. Đó là những gì chúng ta đã chứng kiến, chứng kiến sự gia tăng nhiệt độ ở châu Âu, hoạt động lốc xoáy gia tăng trên đại dương, sông băng tan chảy ở Bắc Cực, lũ lụt, nạn đói, v.v.

Năm 2001, Liên Hợp Quốc đã thông qua “Mục tiêu Thiên niên kỷ của Liên Hợp Quốc” là các mục tiêu mà tất cả các bên cần đạt được vào năm 2015. Nhưng thật không may, tất cả các bên không thể đạt được mục tiêu đó vì những tranh cãi về hạn chế khí thải. Nay một lần nữa ở Paris, Pháp, Hội nghị các bên, Liên hiệp quốc đã đồng ý đạt các mục tiêu Phát triển bền vững vào năm 2030. Các mục tiêu Phát triển bền vững cũng bao gồm thỏa thuận về giảm khí thải carbon cũng như giảm hoặc duy trì nhiệt độ Trái đất vào năm 2030. Đây là những bước mà chính phủ và các tổ chức có trách nhiệm đang làm để chống biến đổi khí hậu và sự nóng lên toàn cầu.

Nhưng vai trò quan trọng nhất trong kịch bản này là những nỗ lực cá nhân. Trong đó, hiểu được tác động của biến đổi khí hậu, bản thân thực hiện và giúp đỡ người khác làm theo là cách tốt nhất. Hiểu là rất quan trọng, hầu hết mọi người không hiểu hoặc

không muốn hiểu hoặc hầu hết mọi người nghĩ rằng đây là trách nhiệm của chính phủ. Điều đó được gọi là sự thiếu hiểu biết, biến đổi khí hậu ảnh hưởng trực tiếp và gián tiếp đến mọi cá nhân trên hành tinh này. Vì vậy, nhiệm vụ của chúng ta là chống lại biến đổi khí hậu bằng động lực bản thân. Trước tiên hãy hiểu, sau đó giúp người khác hiểu và loại bỏ sự hiểu biết. Bây giờ, trách nhiệm của chúng ta là bảo vệ, bảo tồn và trả lại tự nhiên, mang lại một hành tinh tốt hơn cho các thế hệ tương lai của chúng ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Anguttar Nikaya Tập 1, dịch giả Richard Morris and E. Hardy (chủ biên). 6 tập, London: PTS, 1885–1910.

Vinaya Piṭaka, H. Oldenberg (ed.), 5 tập, London: PTS, 1879-1883.
Tr. I. B. Horner; *Cuốn sách Kỷ luật*, 6 tập. London: PTS, 1938-1966.

Payutto, P.A., *Kinh tế Phật giáo - Trung đạo chốn thị trường*, Thái Lan: Tổ chức Phật giáo, 1992.

Pearce, J., *Nhỏ là đẹp*, London: Harper Collins, 2001.

Perters, Evelyn, “Phật giáo và đi vào rừng sâu sinh thái, “HẠT GIỐNG HÒA BÌNH”, Tập 9, Số 2. 1993.

Paul Waldau, “Phật giáo và quyền động vật,” Damien Keown (chủ biên) *Đạo đức Phật giáo đương đại*, Richmond, Surrey: Nhà xuất bản, 2000.

Schumacher, E. F., *Nhỏ là đẹp: Kinh tế học nếu mọi người quan tâm*, London: Hartley và Marks, 1999.

Sulak Sivaraksa, *Hạt giống hòa bình - Tầm nhìn Phật giáo về một xã hội đổi mới*, California: Nhà xuất bản Parallax Berkeley, 1992.

T. W. Rhys Davids, *Phật giáo Ấn Độ*, London: 1903; tái bản, Delhi: Nhà xuất bản Motilal Banarsi- dass,

Wint, G., *Kinh tế Phật giáo*, London: Anthony Blond Ltd, 1966.

Các trang web quan trọng:

1. Website Liên Hợp Quốc Hội đồng liên chính phủ về biến đổi khí hậu <http://www.ipcc.ch>
2. Biến đổi khí hậu – trang web US EPA <http://www.epa.gov/climatechange>
3. Công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu <http://www.unfccc.int>
4. Chương trình biến đổi khí hậu của Liên Hợp Quốc – www.un.org/climatechange